

Lietuvos psichologų kongresas

Recenzuota kongreso
medžiaga

2025 m. balandžio 25-26 d.
Vilnius

Lietuvos
psichologų
sąjunga

VILNIAUS UNIVERSITETO LEIDYKLA

Filosofijos
fakultetas

EuroPsy
Akredituotas renginys 2025/062

Lietuvos psichologų kongreso organizatoriai:

Lietuvos psichologų sąjunga
Vilniaus universitetas

Mokslo komitetas (pranešimų santraukų recenzentai ir mokslinės programos sudarytojai):

prof. dr. Jurgita Lazauskaitė-Zabielskė (pirmininkė) (VU)
doc. dr. Arvydas Kuzinas (MRU)
prof. dr. Dalia Antinienė (LSMU)
doc. dr. Giedrė Širvinskienė (LSMU)
prof. dr. Kristina Žardeckaitė-Matulaitienė (VDU)
doc. dr. Loreta Gustainienė (VDU)
doc. dr. Raimonda Petrolienė (LPS)
prof. dr. Reda Gedutienė (KU)
prof. dr. Rimantas Vosylis (MRU)
doc. dr. Roma Šimulionienė (KU)
prof. dr. Saulė Raižienė (VU)

Organizacinis komitetas:

Aina Adomaitytė (LPS)
Skaistė Jurevičienė (LPS)
Gabrielė Gudynaitė (VU)
prof. dr. Antanas Kairys (VU)
dr. Marija Turlinskienė (VU)
doc. dr. Raimonda Sadauskaitė (pirmininkės pavaduotoja) (VU)
doc. dr. Olga Zamalijeva (pirmininkė) (VU)

Už pranešimų turinį atsako pranešimų autoriai. Lietuvos psichologų kongreso organizatoriai neprisiima jokios atsakomybės, susijusios su pranešimų santraukų kokybe ar informacijos tikslumu.

Copyright © 2025 [Jurgita Lazauskaitė-Zabielskė, Olga Zamalijeva]. Published by Vilnius University Press
This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.
<https://doi.org/10.15388/LPK2025>

Vilniaus universiteto leidykla,
Saulėtekio al. 9, LT-10222 Vilnius
info@leidykla.vu.lt, www.leidykla.vu.lt
Knygos internete *knygynas.vu.lt*
Mokslo periodikos žurnalai *zurnalai.vu.lt*

Simpoziumas: Psichologinė pagalba po stresinių ir trauminių
patirčių: Lietuvoje atliktų mokslinių tyrimų įžvalgos

POTRAUMINIO STRESO SUTRIKIMĄ TURINČIŲ ASMENŲ SAVIJAUTOS POKYČIAI PO INTERNETU TEIKIAMOS Į TRAUMĄ ORIENTUOTOS INTERVENCIJOS: ŽVALGOMASIS TYRIMAS

MENTAL HEALTH CHANGES IN INDIVIDUALS WITH POSTTRAUMATIC STRESS DISORDER AFTER USING AN INTERNET-BASED TRAUMA-FOCUSED INTERVENTION: PILOT STUDY

Greta Guogaitė* (Vilniaus universitetas), Augustė Nomeikaitė (Vilniaus universitetas), Greta Jackūnaitė (Vilniaus universitetas), Evaldas Kazlauskas (Vilniaus universitetas), Odeta Geleželytė (Vilniaus universitetas).

Įvadas. Potrauminio streso sutrikimas (PTSS) yra svarbi psichikos sveikatos problema, tačiau veiksminga pagalba prieinama tik nedidelei daliai žmonių. Internetu teikiamos psichologinės intervencijos galėtų padėti didinti pagalbos pasiekiamumą. „Spring“ – tai Kardifo universiteto (JK) mokslininkų sukurta į traumą orientuotos kognityvinės elgesio terapijos principais grįsta psichologinė internetu teikiama 8 savaitių trukmės intervencija su psichologo įsitraukimu. Šio žvalgomojo tyrimo tikslas – įvertinti PTSS turinčių asmenų savijautos pokyčius po naudojimosi „Spring“ programos lietuviškąja versija.

Metodai. Analizuoti 7 tyrime dalyvavusių ir programą užbaigusių moterų, turinčių potrauminio streso sutrikimą, duomenys (amžius: $M(SD)=40,8(15,0)$). PTSS nustatytas naudojantis diagnostiniu TLK-11 Tarptautiniu traumos interviu (ITI). Dalyvių savijauta vertinta du kartus: prieš ir po intervencijos. Savistatos instrumentais matuoti šie savijautos rodikliai: potrauminis stresas (ITQ; Cloitre et al., 2018), depresija (IDQ; Shevlin et al., 2022), nerimas (IAQ; Shevlin et al., 2022) ir psichologinė gerovė (WHO-5; WHO, 1998). Taip pat matuotas pasitenkinimas gauta pagalba po dalyvavimo programoje (ZUF-8; Schmidt, Lamprecht, & Wittmann, 1989).

Rezultatai. Po naudojimosi programa statistškai reikšmingai sumažėjo visų dalyvių potrauminio streso ($z = -2,37$, $p = 0,018$) depresijos ($z = -2,12$, $p = 0,034$) ir nerimo ($z = -2,37$, $p = 0,018$) simptomai, o psichologinė gerovė padidėjo ($z = 2,20$, $p = 0,028$). Visų pokyčių efekto dydžiai buvo dideli. Pastebėta, jog 6 dalyvės iš 7 po naudojimosi programa nebepriklausė potrauminio streso sutrikimo rizikos grupei. Dalyvių pasitenkinimas gauta pagalba buvo aukštas (3,8 iš 4 balų).

Rezultatų aptarimas. Šis žvalgomasis tyrimas atskleidžia pirmuosius „Spring“ programos lietuviškosios versijos rezultatus mažinant potrauminio streso sutrikimo simptomus. Toliau svarbu atlikti didesnės apimties atsitiktinių imčių kontroliuojamus programos veiksmingumo tyrimus.

Išvados. Vieno pirmųjų tyrimų Lietuvoje apie į traumą orientuotą internetinę pagalbą PTSS pradiniai rezultatai rodo, kad „Spring“ programa galėtų būti vienas iš pagalbos būdų, padedančių gerinti potrauminį stresą patiriančių asmenų psichologinę savijautą.

Tyrimą finansuoja Lietuvos mokslo taryba (LMTLT), sutarties Nr. S-MIP-23-14.